HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ח] **לבזבזין.** שפה סביב לשולחן והיא מסגרת: **וכי פימא עלי שיעין.** דשולחן חשיבי ולא בטלי ולא מקבלי טומאה אגב ליפוי אי לאו דמגביהין אותן: **לא שנו.** דגבי חיפן בשיש לחזליגין בתר ליפוי אלא בכלי עץ אכסלגוס דלא חשיב כמסמס: **מקלעותיו לו.** שהיה מרובע: **שולחנו של אדם מכפר עליו.** דנותן פרוסה [ב] לאורחים: **מנא הני מילי.** דעבדיון סניפין [ג]: **דפוסין.** שנערך וגילוס ונאפה בהן כדאמר בריש פירקין [לד.]: **קשותיו אלו סניפין.** מריבוייא דקרא. ליישנא אחרינא שמקשה הלחם ומחזקו שלא יסבר ולא מפי השמועה (ד): **מנקיות אלו הקניס.** שמנקין הלחם מעיפוש: **שמסכיכין בהן את הלחם.** שעל הלחם מסכיכין הקניס בין חלה לחבירתה: **לא סידור הקניס כו' ואי ס"ד סידור קניס דאורייתא.** כדמפקת לעיל: **אמאי לא דחי שבת. יא)** דלף על גב דלחין שבות במקדש הא׳ טלטול לאו משום שבות הוא אלא דמיחזי כבונה וסותר: **אפשר.** דלא דחי עלייהו שבת: **דטעמא מאי.** משום להו לקניס משום עיפוש: **כבי האי שיעורא.** שסומטן מערב שבת ערבית ולמחר בחלי היום מסלקן ומסדר אחרים בלא קניס ולמולאי שבת מסדר הקניס בכי האי שיעורא דהוי חלי יום לזו וחלי יום לזו (ו) לא מיעפשה: **כדתניא.** דלמולאי שבת מסדר קניס ומגביה ראשה של חלה השניה ונותן שלשה קניס על התחתונה אחת מכאן ואחת מכאן ואחת באמצע וכן על השניה בין לחם ללחם: **ארבעה חלות.** אמצעיות לכל סדר לריכות שלשה קניס תחת כל אחת ואחת הרי י"ב קניס והעליונה אין צריך אלא שני קניס לפי שאין משוי עליה איכבידנה על שלמטה הימנה: **על עהרו של שלחן. יב)** ולא מיעפש: **בצינוניות.** של שש טפחים. ולקמן [לח.] מפרש לה אמאי קרי לה ציונית משום דאיכא דבגילרא ואיכא דטפיא: **חוץ ממזבח הזהב.** שהיה אמה על אמה והקרן של מזבח העולה שהיו לו לארבע פיותיו ארבע אצבע של אמה גובה ואמה על אמה עובי ואותה אמה היתה באמה בת חמש טפחים ולקמן [ע"ב] מפרש לה דגובה אי דאורך ורוחב (ג) : **יג) היסוד והסובב.** לקמן [שם]: **אמה בנין.** כגון חומת הבית ומזבח העולה: **אמה כלים.** ארון ושולחן ומזבח הזהב (ו) : **(ג) יד)** (אמה וטופח על אותה אמה הא׳ צריך להוסיף טפח אמה בת חמש שחסירה טפח מאמה ביונית): **מדות המזבח.** מזבח העולה: **באמות אמה אמה וטופח.** באמות ביונית יהא אמה אמה וטפח דאמותיו **טז)** והן בשל חמש דהויא לה של שש אמה אמה וטפח באלו: וחיק

ט) לבזבזין או בשלא חיפה את לבזבזין ואמר ליה [א]לא שנא ציפוי עומד ולא שנא ציפוי שאינו עומד לא שנא חיפה את לבזבזין ולא שנא לא חיפה לבזבזין וכי תימא עצי שיטים חשיבי ולא בטלי הניחא לריש לקיש דאמר לא שנו אלא בכלי אכסלגוס הבאים ממדינת הים אבל כלי מסמס חשיבי ולא בטלי שפיר אלא לרבי יוחנן [2]דאמר כלי מסמס נמי בטלי מאי איכא למימר שאני שולחן דרחמנא קרייה עץ שנאמר [1]המזבח עץ שלש אמות גבוה ארכו שתים אמות ט)ומקצעות לו וארכו וקירותיו עץ וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה' [3]פתח במזבח וסיים בשולחן ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרוייהו בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על אדם ועכשיו שאין בית המקדש קיים שולחנו [3] של אדם מכפר עליו: ארבע סניפין של זהב היו שם [וכו']: מנא הני מילי אמר רב קטינא אמר קרא [2]ועשית קערותיו וכפותיו וקשותיו ומנקיותיו [3]קערותיו אלו דפוסין כפותיו אלו בזיכין קשותיו אלו סניפין ומנקיותיו אלו קנים אשר יסך בהן שמסכיכין בהן את הלחם מותיב רבא לא סידור הקנים ולא נטילתן דוחות את השבת ואי סלקא דעתך דאורייתא אמאי אין דוחות את השבת [3]הדר אמר רבא לאו מילתא הוא דאמרי [7]דתנן כלל אמר רבי עקיבא כל מלאכה שאפשר לה לעשותה מערב שבת אינו דוחה את השבת והני נמי אפשר דלא דחי [3] שבת עלייהו טעמא מאי דלא ליעפש לחם [ד] בכי האי שיעורא לא מיעפש כדתניא [ה]כיצד [6] נכנס מערב שבת ושמטן ומניחן לארכו של שולחן [ו] ומוצאי שבת נכנס מגביה ראשיה של חלה ומכנים קנה תחתיה וחוזר ומגביה ראשיה של חלה ומכנים קנה תחתיה [ה]ארבעה חלות צריכות שלשה קנים העליונה אינה צריכה אלא שנים לפי שאין עליה משאוי התחתונה אינה צריכה כל עיקר לפי שמונחת על טהרו [ז] של שולחן [6]תנן התם רבי מאיר אומר כל אמות שהיו במקדש בינוניות חוץ ממזבח הזהב והקרן והסובב והיסוד רבי יהודה אומר [1]אמת בנין ששה טפחים ושל כלים חמשה אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו [3]ואלה מדות המזבח באמות אמה אמה וטופח

כלי אכסלגוס. שם מקום דנפרק דס חטאת (זבחים דף לד.) מייתי לה גבי עורות (מ) : **שאני שולחן דרחמנא קרייה עץ.** תימה דנסוף חומר בקודש (מגיגה דף כו:) תנן כל הכלים שהיו במקדש טעונין טבילה חוץ ממזבח הזהב והמזבח הנחושת מפני שהן כקרקע דברי רבי אליעזר וחכמים אומרים מפני שהן מצופין ומפרש בגמרא וחכמים מטמאין מפני שהן מצופין והשתא מה בכך הא רחמנא קרייה נמי למזבח עץ דכתיב והמזבח עץ שלש אמות ועוד קשה דהכא משמע דליפוי לא בטל גבי שולחן ודולבקי היכא דלא שייר כלום ולאידך ליישנא קאמר התם דחכמים לדברי רבי אליעזר קאמרי ליה מאי דעתיך דמטהרת להו מטעם קרקע ולא מטעם עץ משום דמצופין מבטל בטול ליפויין גייהו ויש לך לטהר מטעם עץ וי"ל דהא דכתיב המזבח עץ לאו למזבח קאי אלא כדמתרגם יונתן פתורא דלקבל מדבחא ואידך ליישנא סבר דאפילו לא קאי מ) משולחן מ"מ מדאפקיה לשולחן בלשון מזבח שמע מינה דמזבח נמי בטל ליפויי כליפוי השולחן אי נמי היינו טעמא דבטל ליפוי גייהו כדמפרש התם טעמא דמתניתין דלא בעי טבילה מזבח הנחשת דכתיב מזבח אדמה מזבח הזהב דכתיב המזרה והמזבחות מדאיתקיש מזבחות זו לזו:

המזבח עץ שלש אמות. אין שיעור זה לא למזבח ולא לשולחן ושמא זה היה גובהן של סניפין [ו] : **שלחנו מכפר עליו.** דגדולה לגימא (סנהדרין דף כג.): [ז] **לאורכו** של שולחן. על הרגפה היה מניחו לאורך השולחן דעל השולחן לא היה מקום פנוי [ח] למדוד הקניס לאורכן: **קשותיו** אלו סניפין. לר' יוסי קשה מה ידרוש כדפרישית לעיל (דף לו: ושם ד"ה לא) : **לא סידור הקנים כו'.** ואף על גב דאין שבות במקדש אמי טלטול לאו משום שבות הוא אלא משום דמיחזי כבונה וסותר כך פירש בקונטרס ולא משמע כן בריש כל הכלים (שבת דף קכג: ושם) דאמר קניס קודש המרת כלים נשנו משמע דליכא אלא איסור בעלמא ואשכחן נמי שבות דאסרו במקדש כגון ליר העליון שמא יתקע וגר המונח בפי בתרא דעירובין (דף קנ. ושם): **תנן התם ר' מאיר אומר כו'.** משנה היא במסכת כלים פרק כל [כלי] בעלי בתים: **באמות אמה אמה וטופח.** פירוש מ) מדת המזבח שהיה באותן אמות שאמה ביונית תחזיק מהן אמה וטפח: **וגבוה**

מוסף רש"י

לבזבזין. שפה לשולחן סביב. לא שנו. הן דקתני ליפויו מבטלו. אלא בכלי אכסלגוס. בעצי אכסלגוס שאינו חשוב כ"כ (מגיגה כו:). דרחמנא קרייה עץ. אף כשהוא מצופה שלחנו של אדם מכפר עליו. בהכנסת אורחין (שם כו: כז:). ר' מאיר אומר כל אמות שהיו במקדש וכו'. כל האמות שבמשכן בין של כלים בין של כנין היו ממדות בביצועות שהיא אמה בת שש שפה עפחים והיא קרויה ביונית מפני שיש בת חמשה קטנה שהיא, והיא אמת יפוד וסובב ואמת הקרנות ואמת ריצוע של מזבח הפנימי כדאמר במנחות מהאי קרא ואלה מדות המזבח באמות אמה ובגדולה הימנה אלו אצבע כדתניא בפסחים (דף פו.) שמי אמות היו בשוגן הכירה אמת יתירה על של משה אלו אצבע, שמי אמות ב' מקצות עשוין למדות בהן האמות, שוגן הכירה מקום הוא על חומת שער מזרחי של הר הבית ושוגן הכירה מלמעלה כו' (סוכה ה:). אמת בנין. כגון אמות הקרנות והיריעות אמת כלים. כגון אמות הארון והמזבחות והשלחן בינוניות. באמה בת ו' ביונית לכל אדם יש גדולה ממנה כדאמר בכילד צולין (פסחים פו.) שמי אמות היו בשוגן הכירה אמת יתירה על של משה אלו אצבע ואמת יתירה אלו אצבע נמצאת יתירה על של משה אצבע (עירובין ד:). באמות אמה אמה וטופח. באמות קטנות בת אמה שש באמה בת ו' ביונית אמה וטפח מאלו (שם ד.).

רבינו גרשום

ריש לקיש מר' יוחנן האי חיפן בשיש בצפוי עומד במסמר בטל הוץ או אפילו בצפוי שאינו עומד נמי בטל: בשחיפה הצפוי לבזבזי השלחן בטל הוץ. וא"ל לא שנא צפוי כו' והכא נמי האי שלחן דמקדש אע"ג דצפוי אינו קבוע ליכטל עצו ולטמא משום צפוי: בכלי עץ ששמו אכטולגוס שאין דמיו יקרין כ"כ אבל כלי מסומס עץ יקר הרבה חשיב ולא בטיל אף עצי שטים נמי לא בטלי: מאי איכא למימר. ט) ונימא ותיפוק לי משום צפוי שאני שלחן אע"ג דמצופה רחמנא קרייה עץ ולא בטיל עצו דכתיב המזבח עץ וכו': שלחנו מכפר. להכנסת אורחין: מפוצלין מראשיהן: בראש כל לחם ולחם כדי שיהו סומכין בהן את הלחם והקנים מונחין ראשיהן על גבי אותן הפצוליין: וכ"ח קנים היו. לב' הסדרים: ומפרש בגמרא מ"ש י"ד [סדר זה]. ארבע חלות צריכין שלשה שלשה קנים והעליונה ב' בלבד כו'. וכל קנה היה כחצי קנה מבוקע וחלול כדי שלא יהא לו כובד מפני שהוא של זהב. ונותן לארכו של שלחן על גבי הרצפה מפני שכל הכלים שהיו במקדש על גבי הארץ ארכן לארכו של בית: ג) נותנין לחם הפנים בכניסתו. בשעה שהוציאום מן התנור עד שיקטירו המוספין או עד שיביאו הבזיכין כדאמר מוספין בו' בזיכין בד' ואחר כך ד' כהנים נכנסין ב' נוטלין אותו הלחם מן השלחן של שיש מלליכין אותו לפנים וכו': וביציאתו. בשעת סלוקו נוטלין אותו ומניחין אותו על אותו של זהב עד שיקטירו את הבזיכין: ואי ס"ד דאורייתא כיון דנפקי מקראי אמאי אין דוחין את השבת: דקנים טעמא דלא מיעפש לחם בכי הא שיעורא בלילה וחצי יום שלא יהיו הקנים לא מיעפש לא את החדש ולא את הישן ואינו דוחה את השבת: ארבעה חלות. משניה קא חשיב מלבד התחתונה: העליונה. (השששית התחתה) [שהששית מונחת עליה] אינה צריכה אלא ב' קנים לפי שאין עליה על החמישית אלא משוי חלה אחת: שהרו. על גבי השלחן עצמו על של זהב ולא מיעפשא: בבינונית. באמה בת ששה משום הכי קא קרי לה בינונית לפי שיש קטנה ממנה ויתירה ממנה: הקרן והסובב והיסוד. של מזבח החיצון: רבי יהודה אומר אמת הבנין. הקורות: של כלים. רבי יהודה מרבה כל הכלים באמה בת חמשה: אמה וטפח. אמה בת חמשה כלומר אמה שצריך להוסיף לה טפח קודם שתהא כאותה של בת ששה:

מוסף רש"י

בג א ב מתי' פ"ו מהג' כלים הלכה טו:
בד ג מתי' פ"ג מהלכות בית הבחירה הלכה יד:
בה ד מתי' פ"ס מהלכות מתנות ומתנות הלכה יא:
בו ה מתי' פ"ג מהלכות בית הבחירה הל' טו:
בז ו מתי' פ"ג מהלכות בית הבחירה הל' ו:

מוסף רש"י

לבזבזין. שפה לשולחן סביב. לא שנו. הן דקתני ליפויו מבטלו. אלא בכלי אכסלגוס. בעצי אכסלגוס שאינו חשוב כ"כ (מגיגה כו:). דרחמנא קרייה עץ. אף כשהוא מצופה שלחנו של אדם מכפר עליו. בהכנסת אורחין (שם כו: כז:). ר' מאיר אומר כל אמות שהיו במקדש וכו'. כל האמות שבמשכן בין של כלים בין של כנין היו ממדות בביצועות שהיא אמה בת שש שפה עפחים והיא קרויה ביונית מפני שיש בת חמשה קטנה שהיא, והיא אמת יפוד וסובב ואמת הקרנות ואמת ריצוע של מזבח הפנימי כדאמר במנחות מהאי קרא ואלה מדות המזבח באמות אמה ובגדולה הימנה אלו אצבע כדתניא בפסחים (דף פו.) שמי אמות היו בשוגן הכירה אמת יתירה על של משה אלו אצבע ואמת יתירה אלו אצבע נמצאת יתירה על של משה אצבע (עירובין ד:). באמות אמה אמה וטופח. באמות קטנות בת אמה שש באמה בת ו' ביונית אמה וטפח מאלו (שם ד.).

רבינו גרשום

ריש לקיש מר' יוחנן האי חיפן בשיש בצפוי עומד במסמר בטל הוץ או אפילו בצפוי שאינו עומד נמי בטל: בשחיפה הצפוי לבזבזי השלחן בטל הוץ. וא"ל לא שנא צפוי כו' והכא נמי האי שלחן דמקדש אע"ג דצפוי אינו קבוע ליכטל עצו ולטמא משום צפוי: בכלי עץ ששמו אכטולגוס שאין דמיו יקרין כ"כ אבל כלי מסומס עץ יקר הרבה חשיב ולא בטיל אף עצי שטים נמי לא בטלי: מאי איכא למימר. ט) ונימא ותיפוק לי משום צפוי שאני שלחן אע"ג דמצופה רחמנא קרייה עץ ולא בטיל עצו דכתיב

מסורת הש"ס

ט) ל"ל ומקלעותיו. כ) ברכות נה. ע"ש מגיגה כז. ג) [שבת סב: וש"נ], ד) לעיל עב. וש"נ, ה) [כלים פי"ז מ"א ערוכין ד: סוכה ה: ז:], ו) לו הס"ד אמ"כ ד"ס לא כו' הס"ד אמ"כ ד"ס ז) והכי הס"ד אמ"כ ד"ס מדות המזבח מזבח העולה הס"ד אמ"כ ד"ס כאמות אמה אמה ווטפח על אותה אמה תהא צריך להוסיף טפח דהוי בת חמש אחסרינה טפח מאמה ביונית דהוי של שש אמה אמה וטפח מאלו הס"ד וכ"ל ועי' בעיריוכין ד"ד ע"ש. ל"ק, ח) [וע' תוס' מגיגה כו: ד"ה בכלי ופע"ק], ט) אלא לשולחן. ל"ק, י) נ"ב קשה לפילו למ"ד בדף פ"ז: שלחן מקדש י"ב דטפחים למעלה וגבהו אמה ואלי ונכי דאמה בת ששה פש לה אלי אמה וק"ו לפ"ד ע"ו טפחים י"ל הייט אלינה דמ"ד דף לד ע"ב ע"ג שולחן מונחים ולמ"ד ע"ו טפחים כאמה בת ה' וקלת קשה דא"כ הל"ל גובה המערכה דלחם ומ"ש סניפין דנקט ע"כ. ועיין רש"ק, כ) ד"ז שיין לקמן קודם ד"ה תנן התם. ל"ק, ל) לחמיה. ל"ק, מ) [כל מי' זה אי' להדיא בתוס' דכלים פ"מ פפ"ו],

תורה אור השלם

1. הַמִּזְבֵּחַ עֵץ שָׁלוֹשׁ אַמּוֹת גָּבְהּ וְאָרְכּוֹ שְׁתֵּים אַמּוֹת וּמִקְצֹעֹתָיו לוֹ וְאָרְכּוֹ וְקִירֹתָיו עֵץ וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ׃
יחזקאל מא כב

2. וְעָשִׂיתָ קְעָרֹתָיו וְכַפֹּתָיו וּקְשׂוֹתָיו וּמְנַקִּיֹּתָיו אֲשֶׁר יֻסַּךְ בָּהֶן זָהָב טָהוֹר תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃
שמות כה כט

3. וְאֵלֶּה מִדּוֹת הַמִּזְבֵּחַ בָּאַמּוֹת אַמָּה אַמָּה וְטֹפַח וְחֵיק הָאַמָּה וְאַמָּה רֹחַב וּגְבוּלָהּ אֶל שְׂפָתָהּ סָבִיב זֶרֶת הָאֶחָד וְזֶה גֹּב הַמִּזְבֵּחַ׃
יחזקאל מג יג

הגהות הב"ח

(מ) רש"י ד"ה קשותיו וכו' ולא מפי השמועה נ"ב אלא מגופיה דקרא וק"ל: (ב) ד"ה חוץ וכו' ורוחב הס"ד ואמ"כ מ"ש **הסובב והיסוד** אל: (ג) ד"ה אמה ובוטפח נ"ל אחר ד"ה באמות אמה:

שיטה מקובצת

א) לבזבזיו וכצ"ל לקמן: ב) שלחנו מכפר בהכנסת אורחים. הרגמ"ה: ג) דחי עלייהו שבת: ד) בכי האי שיעורא בלילה וחצי יום שלא יהיו הקנים לא מיעפש. הרגמ"ה: ה) לבזבזיו: ו) פרוסה לעני הס"ד: ז) סניפין וקנים הס"ד: יא) שבת ואע"ג: יב) שלחן דקריר: יג) והיסוד: יד) מתיבת אמה עד תיבת מדות ס"א הכל נמחק: טו) טפח דהיינו: טז) דאמותיו אמה וטפח:

ט) אולי ל"ל וקשות דמיפוק לי כו'. ב) מתיבת נותנין עד תיבת את המיכין שיך למתני' דלקמן (דף ל"ט ע"ב).